

PREDNACRT

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ___ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2025. godine i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2025. godine, usvojila je

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O KOMUNIKACIJAMA

Član 1.

U Zakonu o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) u članu 2. iza tačke t) dodaje se nova tačka u) koja glasi:

„u) **krajnji korisnik** je korisnik koji ne pruža usluge korištenja javne telekomunikacione mreže niti javno dostupne telekomunikacione usluge.“.

Član 2.

Iza člana 11. dodaje se novi član 11a. koji glasi:

„Član 11a.

1. Operator telekomunikacija je dužan da registruje krajnje korisnike usluga fiksne telefonije, krajnje korisnike usluga mobilne telefonije sa plaćanjem usluge po ispostavljenom računu (*eng. postpaid service*) i krajnje korisnike usluga mobilne telefonije sa plaćanjem usluge unaprijed (*eng. prepaid service*), kao i krajnje korisnike usluge pristupa internetu.
2. Operator telekomunikacija ili ovlašteno lice od strane operatora telekomunikacija, prije registracije, vrši identifikaciju krajnjeg korisnika uz fizičko prisustvo ili elektronskim putem prilikom čega se krajnji korisnik identifikuje korišćenjem elektronske identifikacije u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06).
3. Identifikacija krajnjeg korisnika iz stava 2. ovog člana vrši se uvidom u:
 - a) ličnu kartu ili
 - b) putnu ispravu definiranu Zakonom o strancima („Službeni glasnik BiH“, br. 88/15, 34/21 i 63/23) ili
 - c) podatke koji su pribavljeni putem elektronske identifikacije.
4. Registracija krajnjeg korisnika iz stava 1. ovog člana koje je fizičko lice obuhvata obradu sljedećih podataka:

- a) ime i prezime;
 - b) jedinstveni matični broj, za državljane Bosne i Hercegovine;
 - c) broj putne isprave definirane Zakonom o strancima i državu izdavanja, za strane državljane;
 - d) adresu prebivališta/boravišta i
 - e) dodijeljeni pretplatnički broj.
5. Registracija krajnjeg korisnika iz stava 1. ovog člana koje je pravno lice obuhvata obradu sledećih podataka:
- a) naziv pravnog lica,
 - b) poreski identifikacioni broj/registarski broj pravnog lica i
 - c) dodjeljeni pretplatnički broj.
6. Obradene podatke iz stava 4. ovog člana, operator telekomunikacija može da koristi samo u svrhu:
- a) pripreme, zaključivanja, izvršavanja, izmjene ili raskida ugovora;
 - b) obračunavanja usluge;
 - c) sprečavanja i otkrivanja zloupotrebe elektronskih komunikacija;
 - d) ispunjenja obaveze omogućavanja zakonitog presretanja i čuvanja podataka u skladu s odlukom iz člana 4. stav 3. ovog Zakona kojom se uređuje zakonito presretanje te čuvanje i osiguravanje telekomunikacionih podataka.
7. Obradene podatke iz stava 4. ovog člana, operator telekomunikacija može da koristi i u druge svrhe, samo uz izričitu saglasnost krajnjeg korisnika, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11-ispr.).
8. Operator telekomunikacija i ovlašćena lica od strane operatora telekomunikacija koja učestvuju u postupku registracije su dužna da, u postupku registracije krajnjeg korisnika, preduzimaju mjere zaštite od neovlašćenog pristupa obrađenim podacima.
9. Operator telekomunikacija je dužan čuvati obrađene podatke u postupku registracije, iz st. 4. i 5. ovog člana, za vrijeme trajanja pružanje usluge, kao i 12 mjeseci od dana prestanka pružanja usluge krajnjem korisniku.
10. Operator telekomunikacija je dužan da vodi i čuva evidenciju o pristupanju i korištenju podataka krajnjih korisnika, najmanje 12 mjeseci od dana prestanka pružanja usluge, na osnovu koje se nedvosmisleno može utvrditi ko je, kad i za koju svrhu pristupao i koristio podatke o krajnjem korisniku.
11. Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine pravilnikom bliže uređuje način registracije krajnjih korisnika.
12. Operator telekomunikacija je dužan, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz stava 11. ovog člana osigurati registraciju svih krajnjih korisnika kojim pruža usluge iz stava 1. ovog člana uključujući i registraciju krajnjih korisnika kojim je počeo pružati ove usluge prije stupanja na snagu ovog Zakona.“.

Član 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PS BiH broj _____
_____ godine, Sarajevo

**Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH**

**Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH**

O b r a z l o ž e n j e

I. Ustavnopravni osnov

Ustavnopravni osnov za donošenje Zakona sadržan je u članu IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine kojim je utvrđena nadležnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za donošenje zakona.

II. Razlozi donošenja Zakona

Područje komunikacija u Bosni i Hercegovini je uređeno Zakonom o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), odlukama Vijeća ministara Bosne i Hercegovine te podzakonskim aktima koje je donijela Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je dostavilo inicijativu Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine kojom se iniciraju izmjene i dopune Zakona o komunikacijama s ciljem zakonske regulacije registracija krajnjih korisnika telekomunikacionih usluga. Navedene izmjene i dopune Zakona o komunikacijama bi imale za cilj suzbijanje ili potpuno onemogućavanje zloupotrebe sredstava telekomunikacija za vršenje krivičnih djela.

U Inicijativi je navedeno da je porasla stopa kriminaliteta koji se vrši korištenjem, odnosno zloupotrebom telekomunikacionih sredstava (elektronska pošta, VPN, *prepaid* kartica i sl.) na način da se ista sredstva koriste za upućivanje lažnih dojava o podmetnutim eksplozivnim napravama, zatim za upućivanje SMS ili telefonskih prijetnji stanovnicima Bosne i Hercegovine, te nosiocima političkih, pravosudnih i drugih funkcija u Bosni i Hercegovini. Također, telekomunikaciona sredstva se koriste i za vršenje krivičnih djela ili se putem njih potpomaže vršenje krivičnih djela, što utiče na efikasnost provođenja istraga s obzirom da se krivična djela vrše od strane nepoznatih počinitelja koji su došli u posjed telekomunikacionih sredstava najčešće zakonito i potpuno anonimno.

Postupajući po navedenoj inicijativi Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine je pripremiло ovaj Prednacrt zakona kojim se regulira registracija krajnjih korisnika telekomunikacionih usluga, s ciljem suzbijanja ili potpunog onemogućavanja zloupotrebe sredstava telekomunikacija za vršenje krivičnih djela.

III. Obrazloženje predloženih rješenja

Članom 1. Zakona vrši se izmjena u članu 2. kojom se dodaje nova definicija „krajnji korisnik“.

Članom 2. Zakona iza člana 11. dodaje se novi član 11a. kojim se propisuje obaveza operatoru telekomunikacija da registruje krajnje korisnike usluga fiksne telefonije, krajnje korisnike usluga mobilne telefonije sa plaćanjem usluge po ispostavljenom računu (*eng. postpaid service*) i krajnje korisnike usluga mobilne telefonije sa plaćanjem usluge unaprijed (*eng. prepaid service*), kao i krajnje korisnike usluga pristupa internetu.

Operator telekomunikacija ili ovlašteno lice od strane operatora telekomunikacija, prije registracije, vrši identifikaciju krajnjeg korisnika uz fizičko prisustvo ili elektronskim putem prilikom čega se krajnji korisnik identifikuje korišćenjem elektronske identifikacije u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06).

Članom 3. Zakona propisuje se stupanje na snagu i objavljivanje Zakona u Službenom glasniku BiH.

IV. Principi na kojima je zasnovan Zakon

Principi na kojima je zasnovan Nacrt zakona o dopunama Zakona o komunikacijama su:

- princip povećanja stepena sigurnost i zaštite korisnika;
- princip sprečavanja zloupotrebe sredstava telekomunikacija;
- princip suzbijanja kriminaliteta u svrhu zaštite javnog interesa;
- princip zakonite obrade ličnih podataka.

V. Usklađenost zakona sa evropskim zakonodavstvom

Ovim Zakonom ne vrši se usklađivanje sa propisima Evropske unije.

VI. Obrazloženje finansijskih sredstava za provođenje Zakona i finansijskog učinaka Zakona

Provedba Zakona o dopunama Zakona o komunikacijama ne zahtijeva izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

O predmetnom Prednacrtu zakona je popunjen Obrazac o procjeni fiskalnog utjecaja na Budžet institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, propisan članom 12. Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 i 10/21) koji će biti dostavljen Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine na mišljenje.

VII. Konsultacije

O predmetnom Prednacrtu zakona su u skladu s Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/17 i 87/23) će biti provedene online konsultacije putem web aplikacije eKonsultacije.

Također, o Prednacrtu zakona će biti pribavljena mišljenja nadležnih entiteskih institucija kao i mišljenja propisana Poslovníkom o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03).